7/4255

İNEDİ

T. C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.18.0.APK.0.03-02/090.01- 1645-4937 28/12/2004

KONU : Sayın Gürsoy EROL'un
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ :TBMM'nin 06/12/2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-8316 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Gürsoy EROL'un "Amasya-Yeşilırmak'taki balık ölümleri haberlerine ilişkin" 7/4255 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

**Osman PEPE**
**Bakan**

EKLER :
1- Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM :
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Bşk.
(Kan. ve Kar. Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık
(Kanun ve Kararlar Gen. Müd.)

*Atatürk Bulvarı No:153 Bakanlıklar 06650 ANKARA*
*Tel: (0312) 417 77 29 Fax:(0312) 417 91 60*
*e-posta: apkkb-idsb@cevreorman.gov.tr Web:www.cevreorman.gov.tr*
*Ayrıntılı bilgi için irtibat:Alper Tolga ARSLAN Şb. Müd.V.*

7/4255

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN GÜRSOY EROL'UN "AMASYA-YEŞİLIRMAK'TAKİ BALIK ÖLÜMLERİ HABERLERİNE İLİŞKİN" 7/4255 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞININ CEVABI**

**1,2-** Konu ile ilgili olarak, 21/10/2004 tarihinde Amasya Tarım İl Müdürlüğü ile İl Çevre ve Orman Müdürlüğümüz teknik elemanlarınca inceleme yapılmıştır.

Yapılan incelemede: Yeşilırmak üzerinde çok yoğun olmayan ve yalnızca Çağlayan köprü ve TEDAŞ arasındaki bölümde her boydan sazan ve barbus türü balık ölümlerinin olduğu gözlenmiştir.

Çağlayan Köprüsü, Kızılca Köprüsü, İstasyon Köprü ve Çekerek Çay'ında yapılan ölçümlerde: balıkların yaşam kriteri parametrelerinden biri olan sudaki çözünmüş oksijen miktarının normal şartlarda olduğu (yaklaşık 8,5-10 mg/l) ph'ın 8-8,5 arasında ve su sıcaklığının ise 15,5-16°C olduğu tespit edilmiştir. Konu ile ilgili olarak, İstasyon Köprüsü, Büyükkızılca Köprüsü ve Çekerek Çayının Yeşilırmak karışım öncesinden İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından alınan su numuneleri analizi yapılmak üzere Amasya İl Kontrol Laboratuarına gönderilmiştir.

Irmakta askıda katı madde, renk, koku vb. fiziksel özelliklerin normal olduğu, balıkların hepsinin ölü vaziyette olduğu tespit edilmiştir. Kirlilik durumunu ve balık ölümlerini gözlemlemek amacıyla Taşova istikametinde inceleme yapılmış olup, söz konusu bölgede bu olaya sebebiyet veren kirliliğe ve balık ölümlerine rastlanmamıştır.

Bölgede balık ölümlerinin lokal olarak görüldüğü, Çağlayan köprü ile TEDAŞ arasındaki kısımda etkili olduğu tespit edilmiş olup, Yeşilırmak'ın Tokat İli istikametinde suda pancar posalarının görüldüğü söz konusu kirliliğin pancar posasından kaynaklanmış olabileceği, bunun sudaki oksijen miktarını düşüreceği ve suda yaşayan balıkları olumsuz yönde etkileyen nedenlerden olabileceği düşünülmektedir. Türkiye genelinde şeker fabrikalarından kaynaklanan atıksuların bertarafına yönelik kapsamlı bir durum raporu Şeker Fabrikaları Genel Müdürlüğünden 10/12/2004 tarih ve 66501 sayılı yazımız ile istenmiştir.

Bölgede İl Çevre ve Orman Müdürlükleri tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde çıkarılan yönetmelik ve genelgeler kapsamında kirliliğin önlenmesine yönelik izleme ve denetim çalışmaları yapılmakta olup, yapılan çalışmalarda; Tokat İli'nde Yeşilırmak ve kolllarında kirliliğe sebep olan en büyük etkenlerin başında Merkez ve İlçe kanalizasyon sistemlerinin arıtılmadan deşarj edildiği, ayrıca, sanayi tesislerinin atık su arıtma tesislerinin yetersiz oluşu, zararlı organizmalara karşı kullanılan zirai mücadele ilaçları ve katı atık deponi alanlarından sızan sızıntı sularının kirliliğe neden olduğu belirlenmiş olup, kirliliğin giderilmesi amacıyla gerekli çalışmalar yapılmaktadır.

Su kaynaklarının korunması ve Ülke menfaatleri doğrultusunda sürdürülebilir kullanımının sağlanması için, istenilen düzeyde arıtma verimi sağlanması amacıyla (2004/3) sayılı Genelge doğrultusunda atık su arıtma tesisi projeleri onayları Bakanlığımız tarafından gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımız tarafından bölgede yapılan proje ve çalışmalar aşağıda yer almaktadır;

Yüksek Maliyetli Çevresel Yatırımların Planlanması Proje kapsamında seçilen Tokat İli Atık Su Arıtma Tesisi Fizibilite yapımı ve ihale dokümanı hazırlama çalışmaları Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır.

Yeşilırmak Havzasında Dünya Bankası ve GEF destekli Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesinin yapılması amaçlanmıştır. Projenin amacı; Ülkemizde istikrarlı bir doğal kaynak yönetiminin sağlanması, Anadolu ve Karadeniz bölgesindeki su havzalarında yaşayan yöre halkının gelirlerinin arttırılması ve Karadeniz'e deşarj olan Kızılırmak ve Yeşilırmak nehirleriyle taşınan ve tarımsal faaliyetlerden kaynaklanan kirliliğin azaltılmasıdır. Projenin özellikle GEF kaynaklı kısmı, Kızılırmak ve Yeşilırmak Havzaları içinde yer alan Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat illerinde gerçekleştirilecektir.

Havzada, Tokat, Amasya, Çorum, Samsun illerinin içerisinde yer aldığı Yeşilırmak İl Özel İdareleri Birliği kurulmuş olup, Yeşilırmak Havzası Gelişim projesi yapılmıştır.